

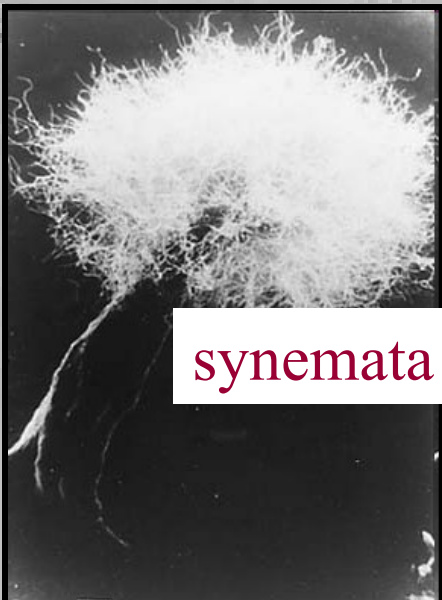
A black and white micrograph showing a dense network of dark, branching hyphae of the fungus Agromyces ramosus. The hyphae are thick and have a fuzzy, irregular texture. A white rectangular box with a black border is superimposed over the upper part of the image, containing the title 'Aktinomycety'.

Aktinomycety

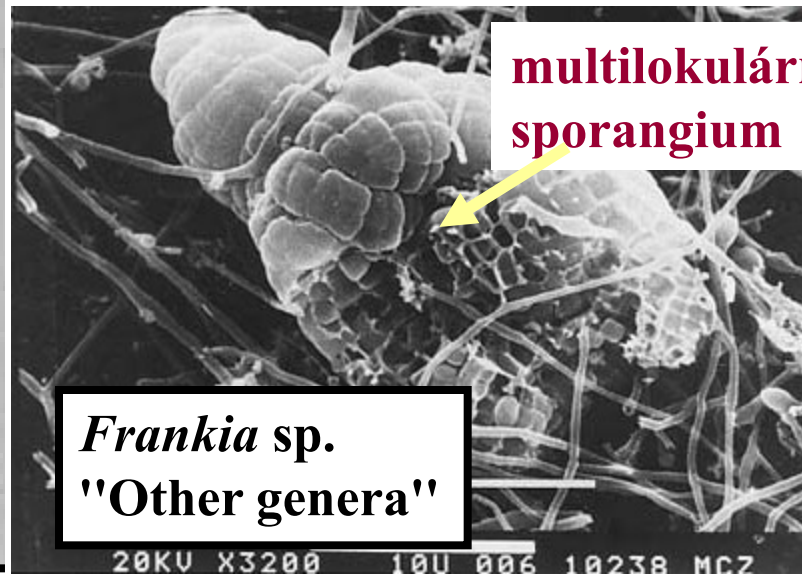
Taxonomie

Životní cyklus

Morfologie

synemata

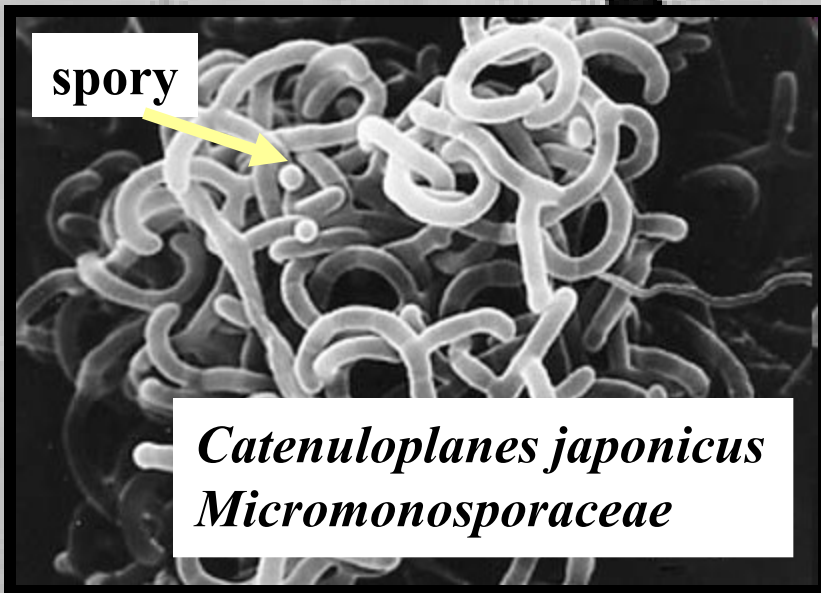
**multiloculární
sporangium**

***Frankia* sp.
"Other genera"**

Nocardia farcinica

***Actinosynnema mirum*
*Pseudonocardiaceae***

spory

***Catenuloplanes japonicus*
*Micromonosporaceae***

***Kitasatospora setae* KM-6054
*Streptomycetaceae***

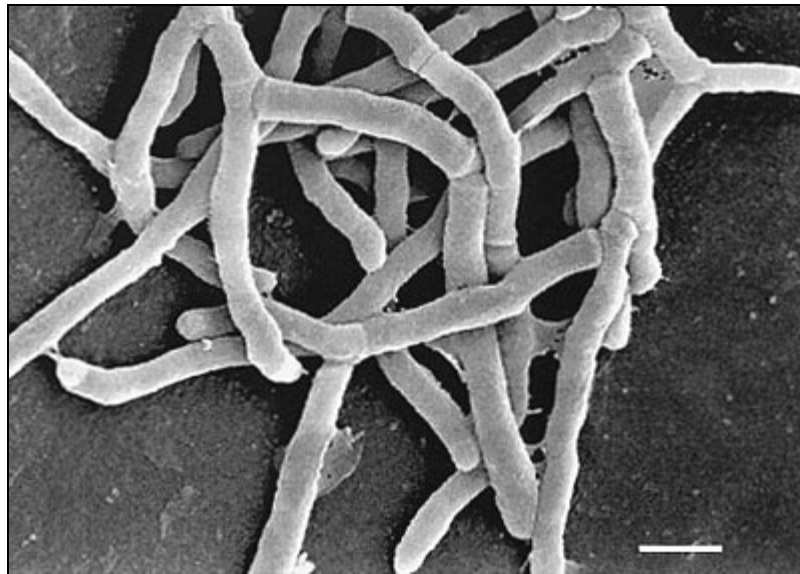
Actinomycetales

- Heterogenní
- vysoký obsah G+C (55% a více)
- **Rodová taxonomie:**
  - morfologie – kolonií, mycelia, sporangií, spor
  - chemotaxonomie – **PG, cukry**

arabinóza, xylóza, maduróza, ramnóza, fukóza

Actinomycetales - řád

- Jiný význam než *Actinomyces*!!
= rod řádu *Actinomycetales*

Actinomyces israeli

Nesporulující, anaerobní

Tyčinky tvoří vlákna s pravým větvením

Ústní dutina člověka

- **nokardioformní aktinomycety**
- **aktinomycety s multilokulárními sporangii**

Actinomycetales

- 30 čeledí

➤ **Actinoplanetes**

➤ **streptomycety**

➤ **maduromycety**

➤ **Thermomonospora a příbuzné aktinomycety**

➤ **Termoaktinomycety....**

Actinomycetales

Růst:

- **prodlužování vláken**, často s **větvením**, aniž by došlo k dělení buněk
- dlouhá vlákna s mnohočetnou kopií genomu
- následuje **separace septy** – sporadická a bez jasného vzorce
- *Nocardia* – omezený vláknitý růst - fragmentace

Actinomycetales

Reprodukce:

několik mechanismů

- fragmentace hyf na haploidní sférické buňky (nokardioformní)
- diferenciaci vzniklých fragmentů na spory (ostatní)

Actinomycetales

Genom

- cirkulární nebo lineární
- 2x větší než *E.coli*
- plazmidy – bohaté na G+C, do 30ti kopií
10 – 40kb

Actinomycetales

Ekologie:

výskyt hl. v půdě, vodě, sedimentech, GIT

1 milion buněk / gram půdy (okysličené)

- Dekompozice

Komezálové teplokrevných živočichů

Parazité - *Nocardia*, *Streptomyces somaliensis*, *Rhodococcus*

Odolné vůči vysychání; sekundární metabolity

Actinomycetales - morfologie

- Větvená vlákna – hyfy

Charakteristika:

reprodukční (ne klidové) organely: spory

- jednotlivě nebo ve sporangíích, řetízcích

- na S nebo V myceliu nebo na obou

- hodnocení povrchu, tvaru, pohyblivosti...

- Mycelium – může se větvit, fragmentovat, konidie
– substrátové (S), povrchové, vzdušné (V)

Zarůstá do agaru

Až několik cm nad agar

Actinomycetales

- taxonomické morfologické charakteristiky:

- přítomnost, tvar spor
- tvorba a tvar sporangií
- charakter mycelia
- pigmentace
- délka kultivace

-Další specializ.strukt.: sclerotia, multilokulární sporangia (*Frankia*), synemata (*Actinosynema*)

Nokardioformní aktinomycety

Slabá acidorezistence

hydroxylované mykolové kyseliny (22 – 90 C) u rodů:

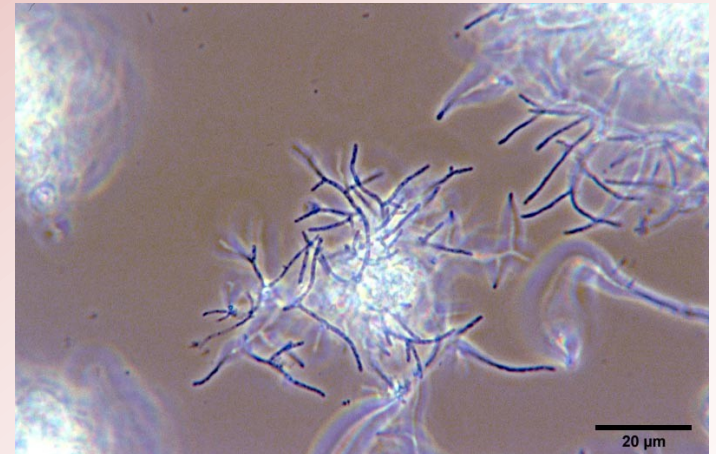
- *Nocardia* – 46 – 60 C
- *Rhodococcus* – 34 – 52 C
- *Tsukamurella* – 48 – 66 C
– i silně acidorezistentní
- *Gordonia* – 64 – 78 C

Růstový cyklus:

vláknité buňky se rozpadají (fragmentují) na kokoidní částice, z těch znovu vyrůstají vláknité buňky

Nokardioformní aktinomycety

- 4 podskupiny
- Název podle:
  - nestálé mycelium rozpadající se do koků
- **Někdy** vzdušné mycelium
- Rodová diferenciaci na základě **složení B.S.**
  - *Nocardia*
  - *Rhodococcus* – málo V.M.
  - *Gordonia* – bez V.M.
  - *Tsukamurella*

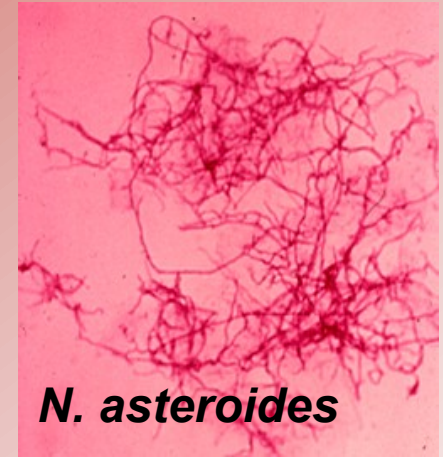

Nocardia,
kožní léze

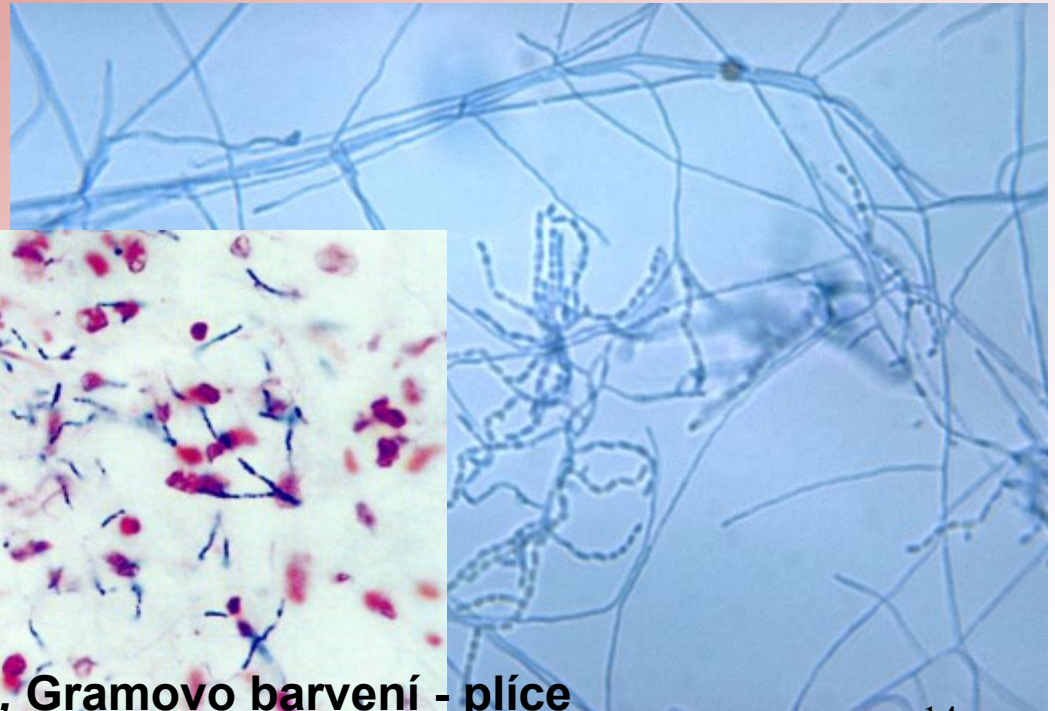
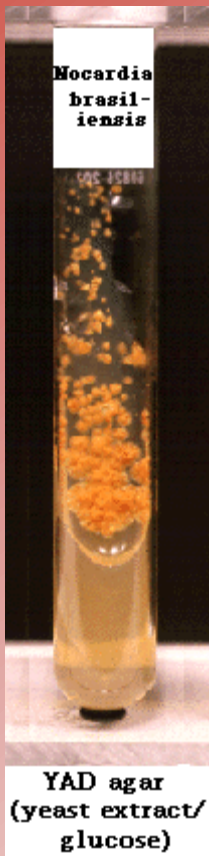
Nocardia farnicia

N. asteroides

Nocardia

Drsné kolonie
Lpí na mediu
Pigmentované
Vzdušné hyfy ano

N. asteroides, Gramovo barvení - plíce

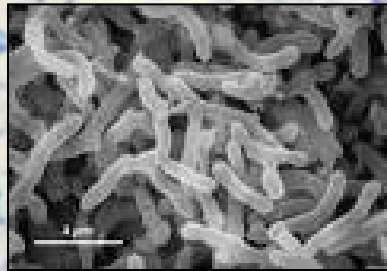
Rhodococcus

Rhodococcus equi

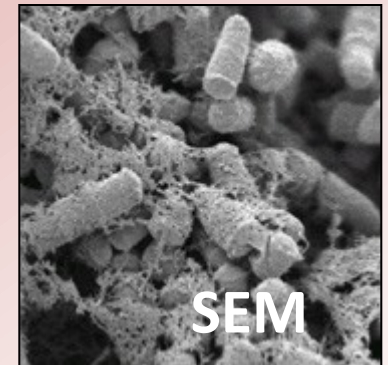
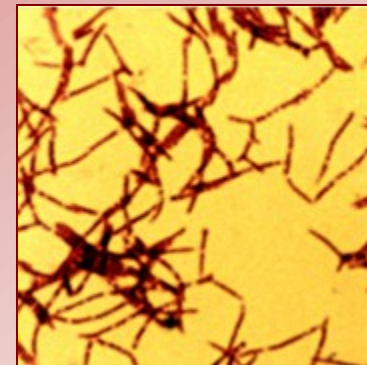
Kinyoun modified acid-fast stain

Sputum, 100X

Koky uvnitř makrofágů

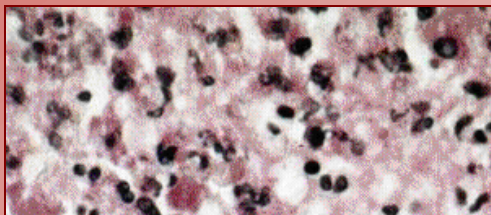

L. Bry. 10/2001

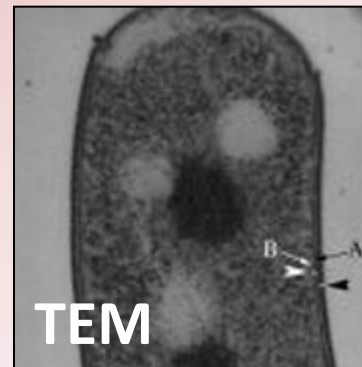

SEM

Rhodococcus sp. R. aetherivorans

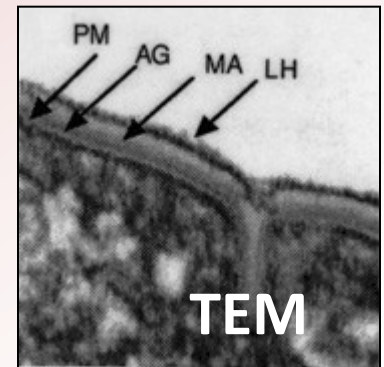

Gramovo barvení
Kokobacily, tyčinky
málo vzdušné mycelium

TEM

R. aetherivorans

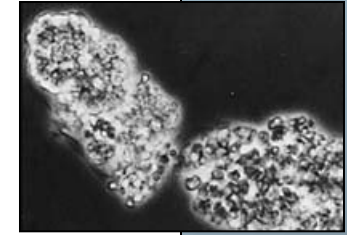

TEM

R. ruber V4915

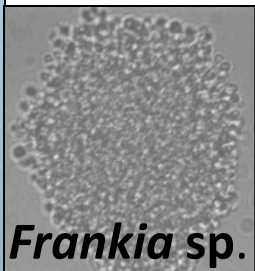
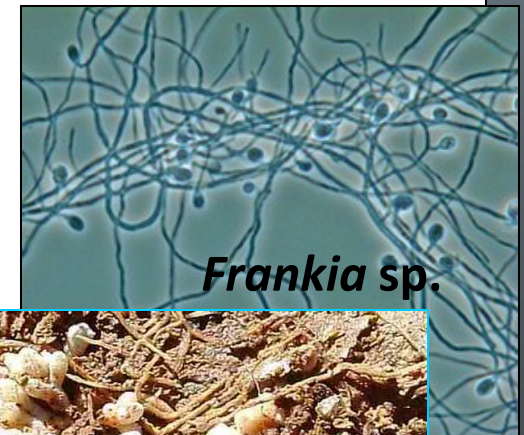
Degradativní enzymy – fenol

Aktinomycety s multilokulárními sporangii

- netvoří V.M.
- pohyblivé i nepohyblivé spory
- Geodermatophilus – pokožka savců, septa – ve 3 rovinách
- Frankia – fixace vzdušného dusíku
  - nepravidelný tvar sporangií
  - kultivačně náročná

Hlízkovitá sporangia:
masa spor je výsledkem dělení ve více rovinách

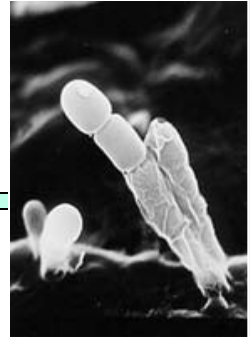

Actinoplanetes

Růstový cyklus – střídání přisedlého a pohyblivého stadia, adaptace na vodu

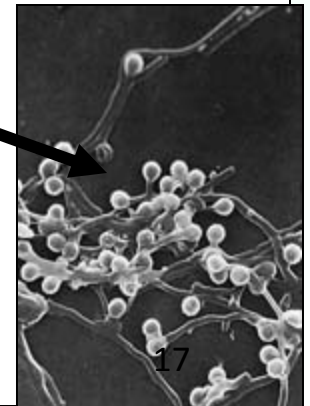
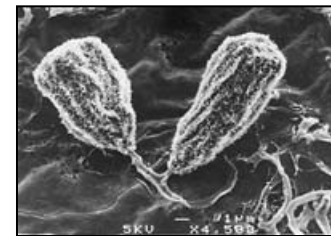
- přisedlé stadium
- pohyblivé stadium – spory – voda
- někdy spory va koncích hyf – bez sporangia
- ***Actinoplanes, Ampullariela, Micromonospora***

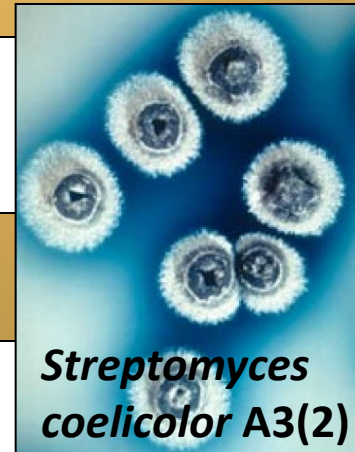
Dactylosporangium

Actinoplanes

Streptomycety

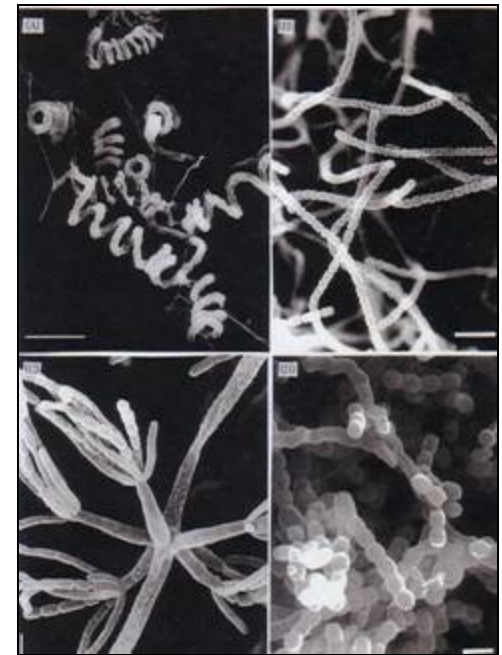
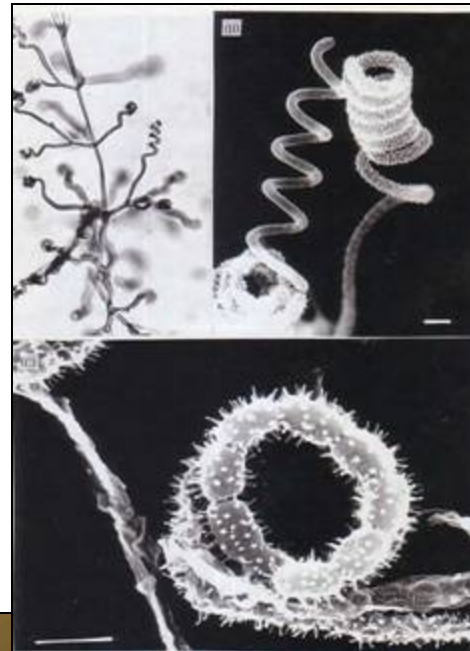
B.S.: L-amino DAP a glycin

komplexní růstový cyklus

produkce sekundárních metabolitů

rozklad

- *Streptomyces* - saprofyté
- *Streptoverticillium*
- *Kineosporia*
- *Intrasporangium*

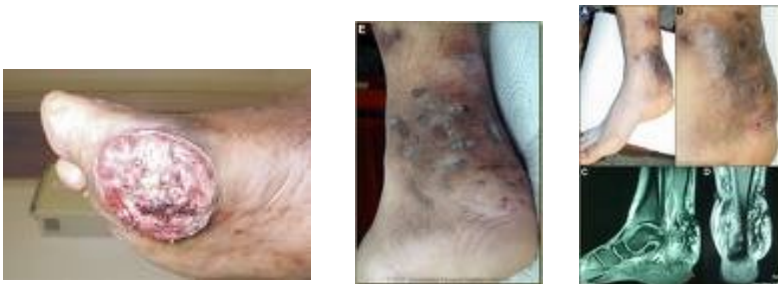
Streptomycety

- **Antibiotika**
- **Protinádorové ATB**
- **Hlístopudné látky:**
- **Herbicity** – tripeptid bialafos, herbimycin
- **Imunosupresiva** -
    FK 506 (tacrolimus) (*Streptomyces tsukubaensis*)
- **Aditiva do krmiv** – PP ATB nosiheptid
- **Degradativní enzymy**

Maduromycety

- meso-DAP + maduróza
- stabilní větvené mycelium, nerozpadá se
- spory –2, řetízky nebo sporangia
- *Actinomadura* – řetízky spor, ostře červený pigment, 10 – 60°C, klin mat.

- „Madura foot“

Ohraničený zánět způsobený plísní

Phaeoacremonium inflatipes

Madurella mycetomatis

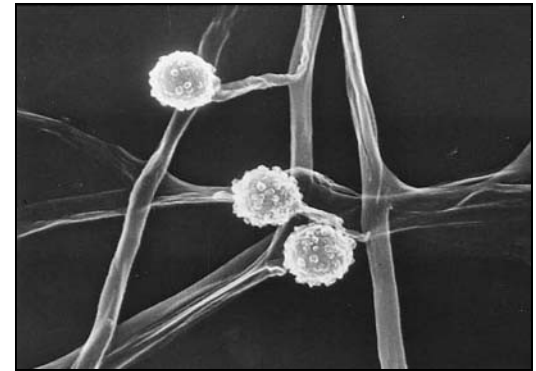
Fusarium

Nocardia brasiliensis

Streptomyces somaliensis

Thermomonospora a příbuzné aktinomycety

- **meso – DAP**, 40 – 48 °C
- kompost a hnůj
- **V.M.**
- Úloha při rozkladu org.materiálu:
  - nejaktivnější prokaryota rozkládající celulózu
- náročné na kultivaci – **vitamíny, AMK**
- *Thermomonospora* – nepohyblivé aleuriospory

Thermomonospora formosensis

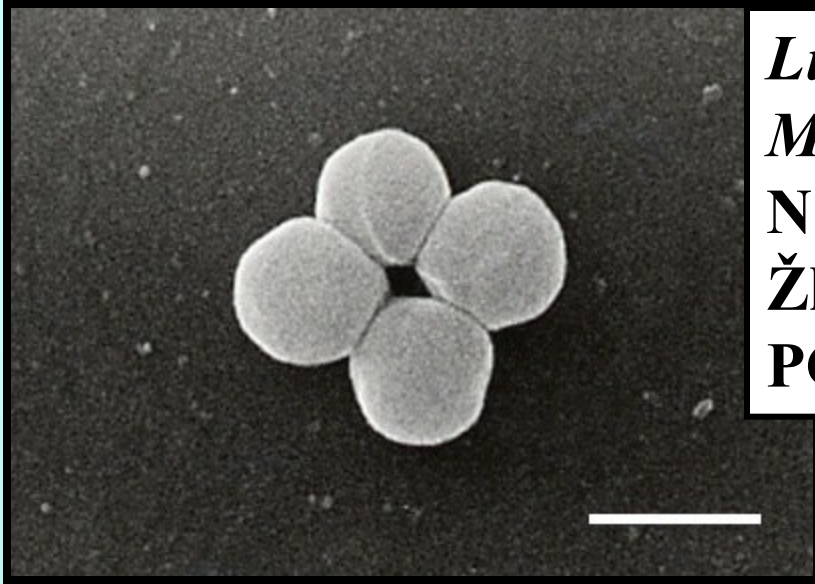
Thermoaktinomycety

- tvoří **pravé endospory** (obsahují dipikolinovou kys.), výskyt jednotlivě v hyfách V.M. i S.M.
- spory extrémně dlouho životaschopné
- i v jiných vlastnostech velmi podobné bacilům
- růst 50 – 60 °C
- kompost, obilí
- *Thermoactinomyces*

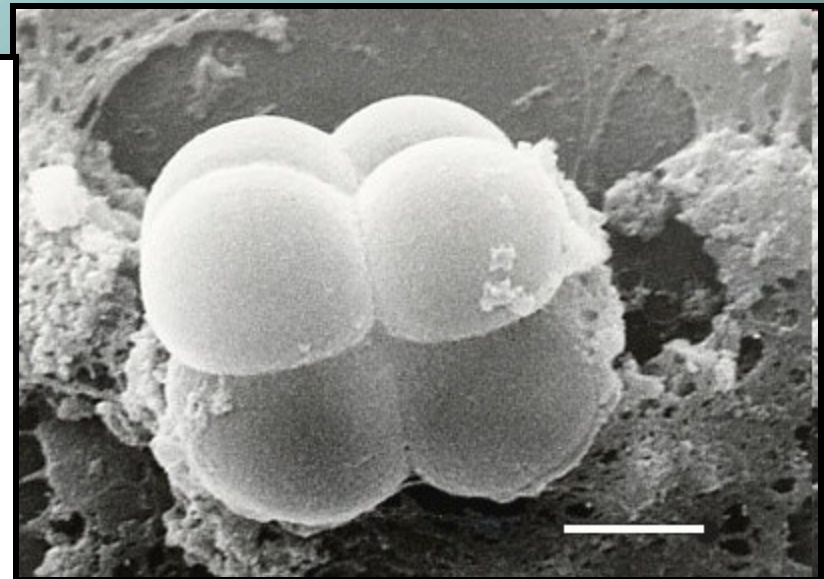
Další čeledě

- ***Micrococcaceae***
- ***Sanguibacteraceae***
- ***Brevibacteriaceae***
- ***Cellulomonadaceae***
- ***Dermabacteraceae***
- ***Corynebacteriaceae***
- ***Propionibacteriaceae***
- ***Mycobacteriaceae***

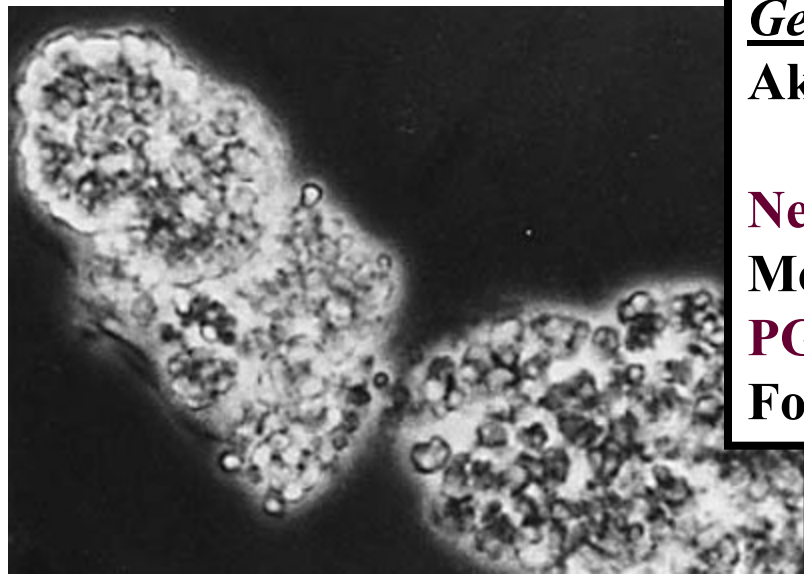
Luteococcus japonicus
Micrococcus, Microbacterium
Nesporulující
Žluté kolonie
PG: LL DAP

Kineococcus aurantiacus
Micrococcus, Microbacterium
Pohyblivé koky
Nesporulující
Tetrády nebo neprav.shluky.
Oranžové drsné kolonie.
PG: *meso*-DAP

Charakter mycelia

Geodermatophilus sp.

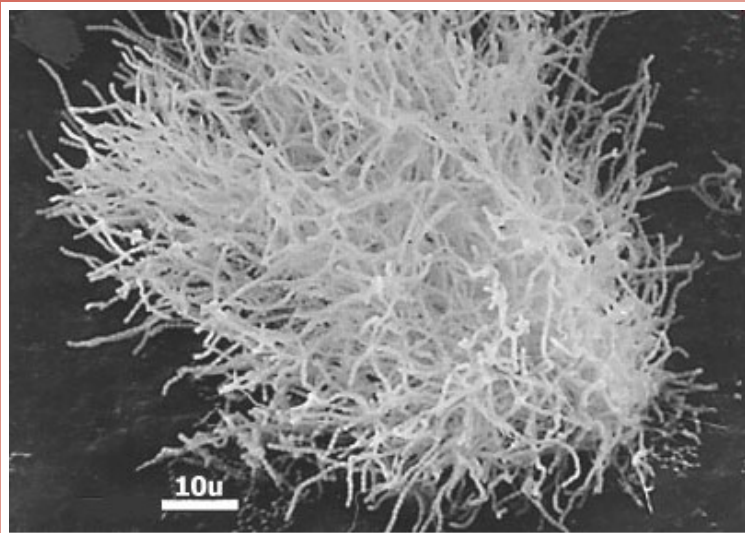
Aktinomycety s **mnohopouzdernými sporangii**

Netvoří vzdušné ani substrátové mycelium

Morfologie spor

PG: meso – DAP

Formuje stélky čtvercovitých a kokovitých b.

Streptomyces sp.

Streptomycetaceae

Šedobílé vzdušné mycelium

s rovnými řetízky spor.

antimycin

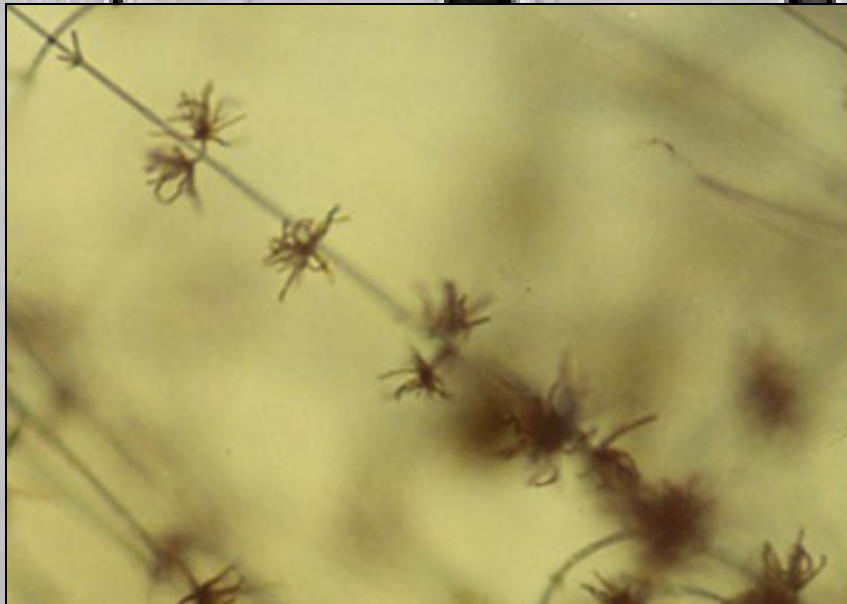

Streptomyces verticillus

Streptomycetaceae

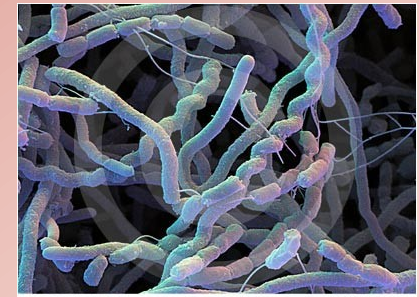
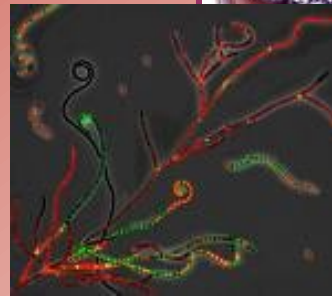
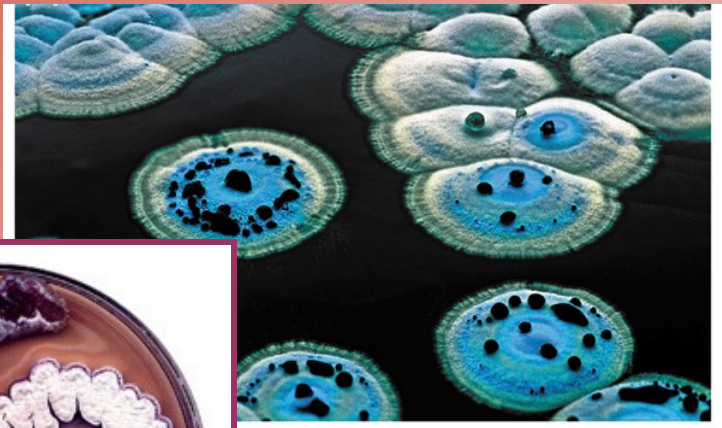
Vzdušné mycelium – větvené vegetativní hyfy, tvoří závitě.

**Protinádorové ATB bleomycin – GP
Chemoterapie karcinomu buněk
dlaždicového epitelu a maligního
lymfomu.**

*Streptomyces
roseoverticillatus*

Streptomyces avermitilis

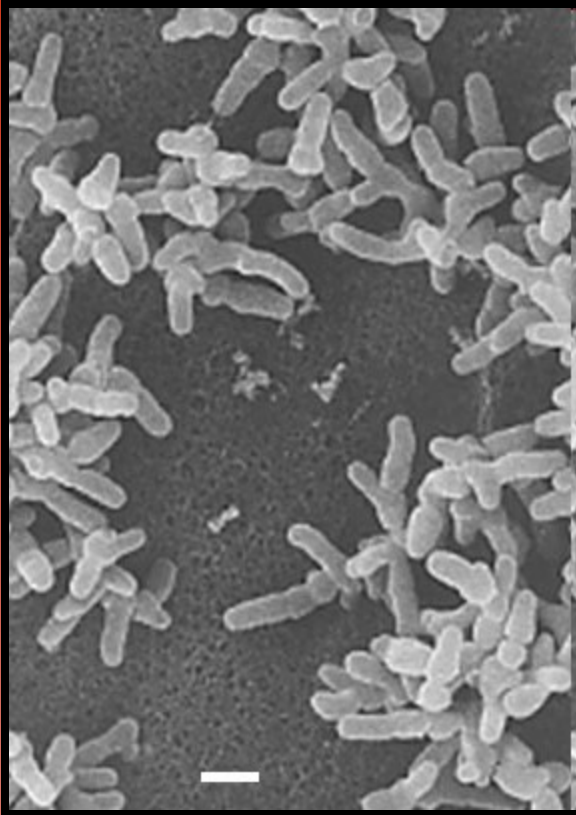

Streptomyces coelicolor

Červené ATB (undecylprodigiosin a modrý actinorhodin).

Vzdušné hyfy tvoří spirály před vznikem řetízků desítek spor.

Kmen A3(2) - genetické studie.

Sporichthya polymorpha

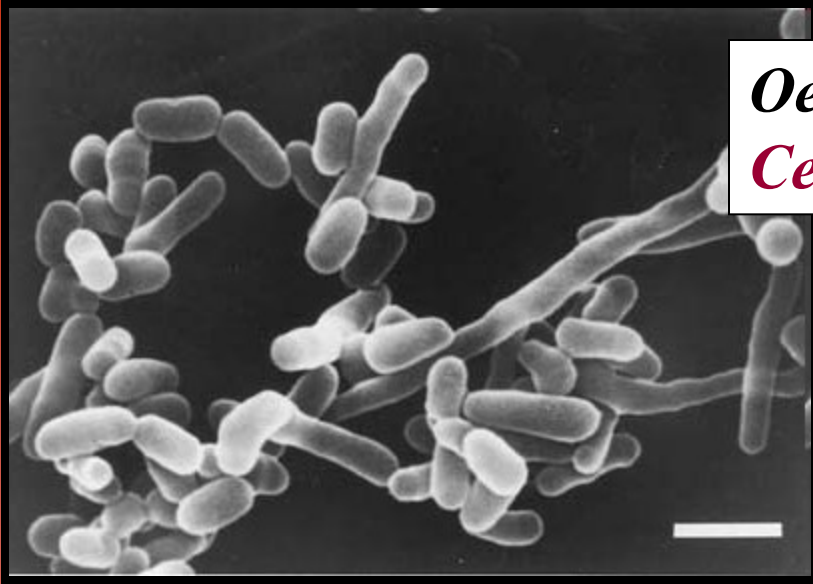
"Other genera"

Nažloutlé kolonie

Vzdušné mycelium

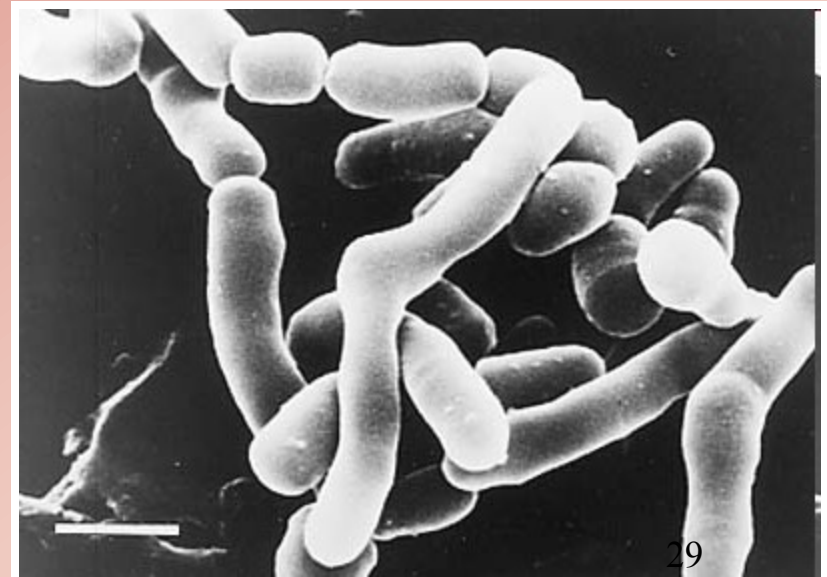
Bez substrátového!

Buňky po fragmentaci pohyblivé.

Oerskovia turbata - *Cellulomonas*
Cellulomonadaceae

Rhodococcus equi

Synemata

Actinosynnema mirum
Pseudonocardiaceae
Fragmentací hyf
– kulaté pohyblivé spory

Vztyčený svazek
hyf nesoucí spory.
Znatelná fúze hyf.

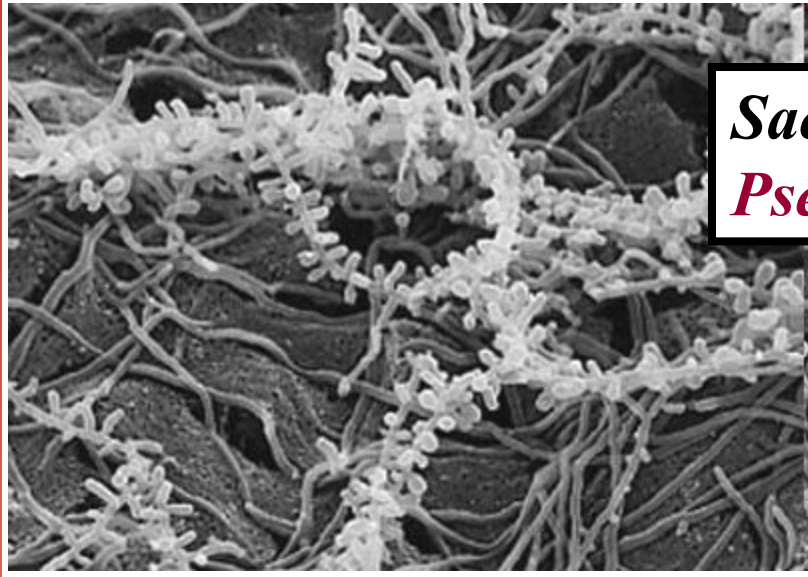

Actinomadura libanotica
Thermomonosporaceae

Charakter spor

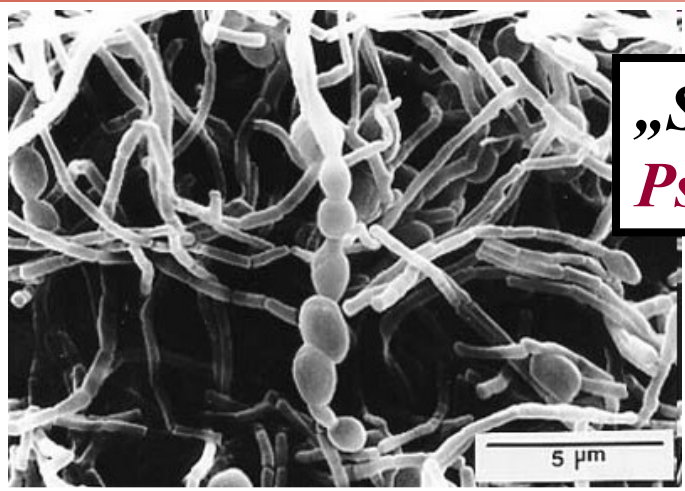
Konidie – nepohlavní spory

1, 2, řetízky – dlouhé, krátké (<20)

Saccharomonospora viridis

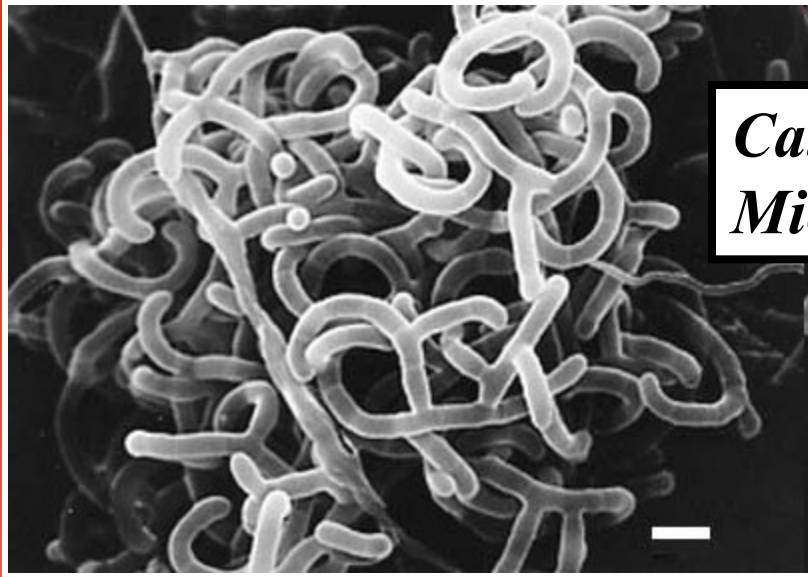
Pseudonocardiaceae

„*Saccharopolyspora interjecta*“

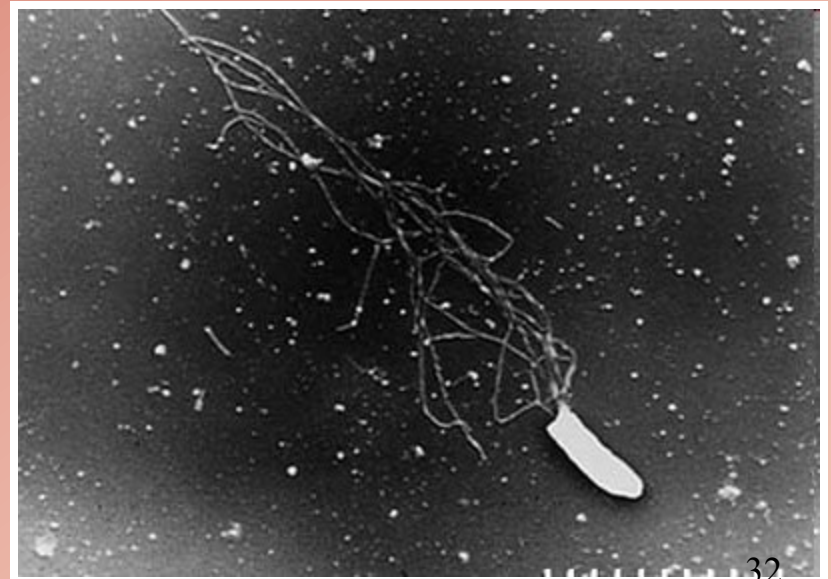
Pseudonocardiaceae

Charakter spor

Catenuloplanes japonicus
Micromonosporaceae

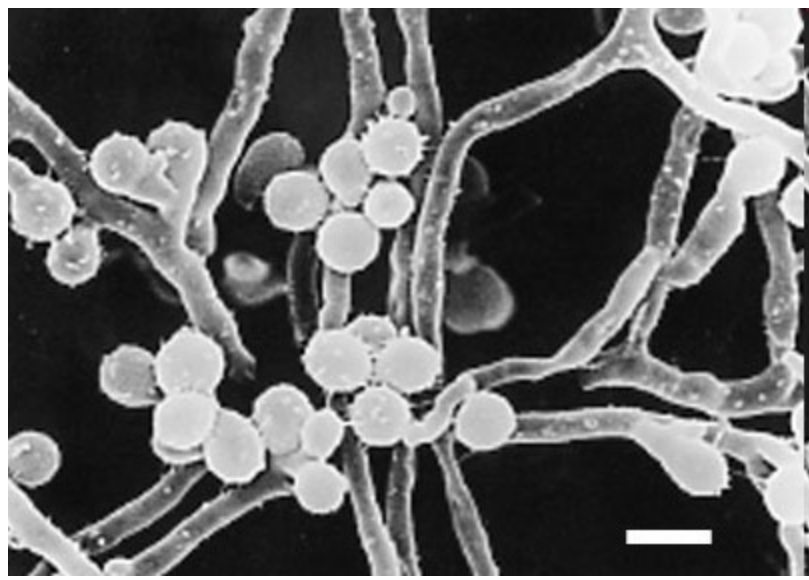
Actinoplanes sp.
Micromonosporaceae

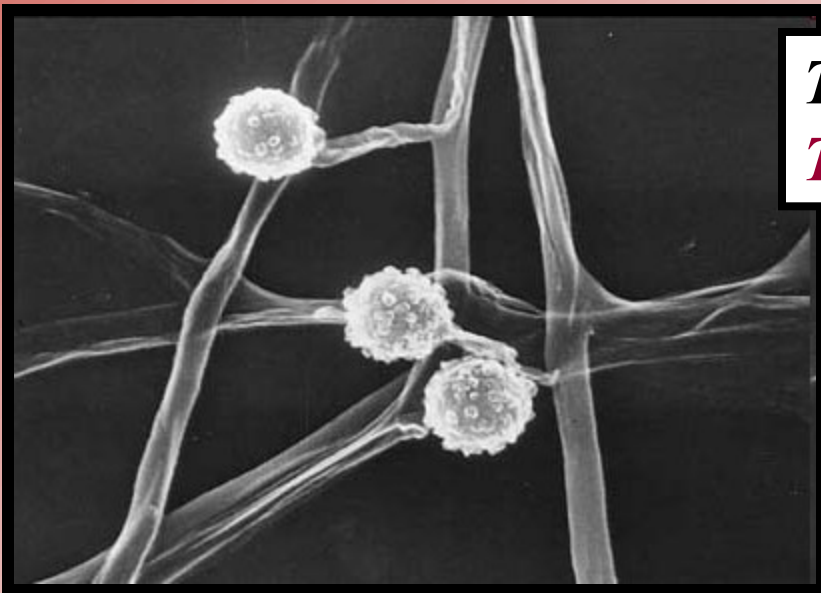

Charakter spor

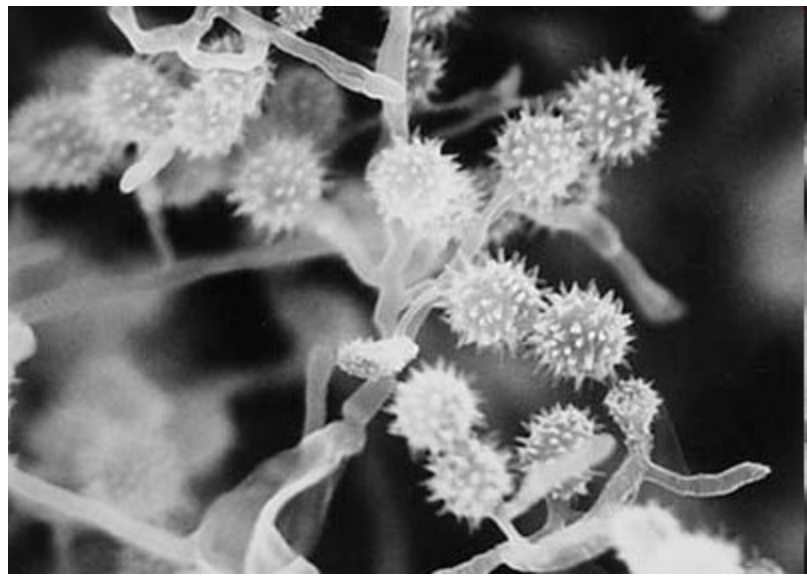
Verrucosospora gifhornensis

Thermomonospora formosensis
Thermomonosporaceae

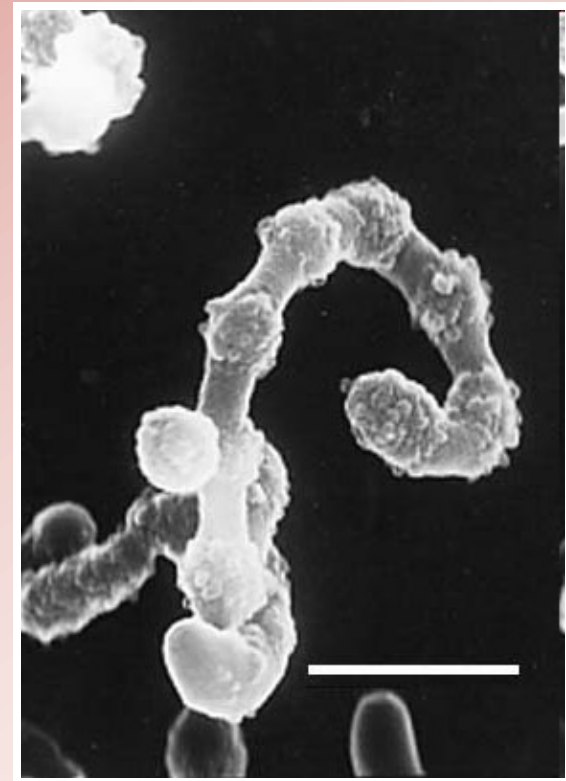

Charakter spor

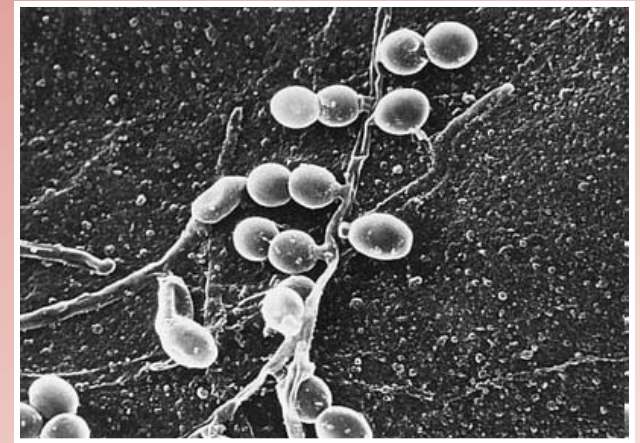
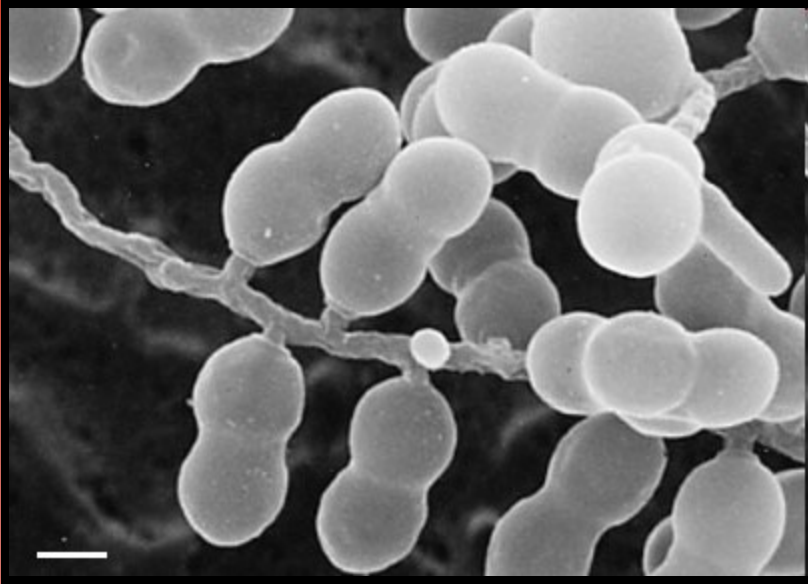
Actinomadura echinospora
Thermomonosporaceae

Actinomadura luteofluorescens
Thermomonosporaceae

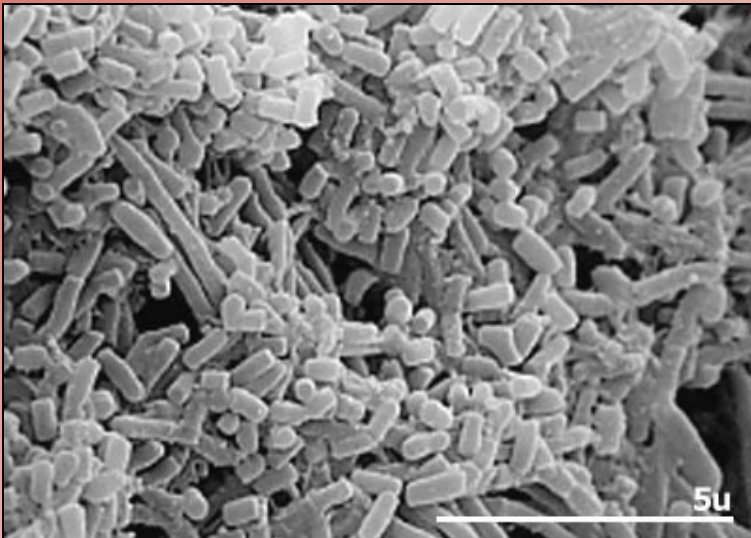

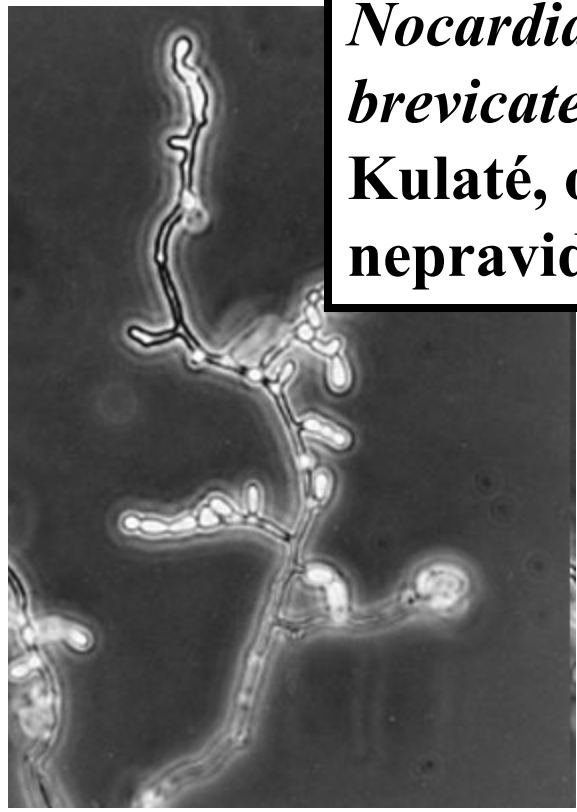
Charakter spor

Microbispora rosea
Streptosporangiaceae

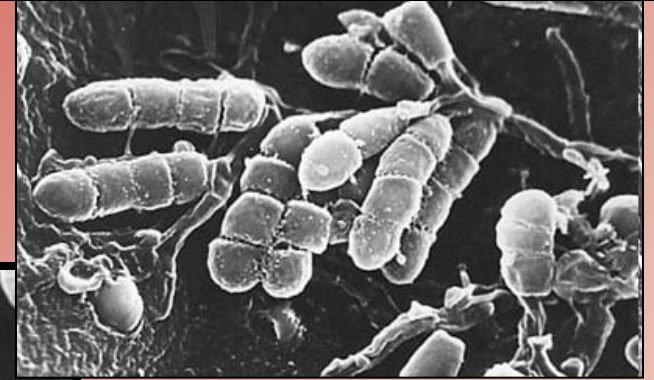
Glycomyces rutgersensis
'Other genera'

*Nocardia
brevicatena*
Kulaté, ovoidní až
nepravidelné spory

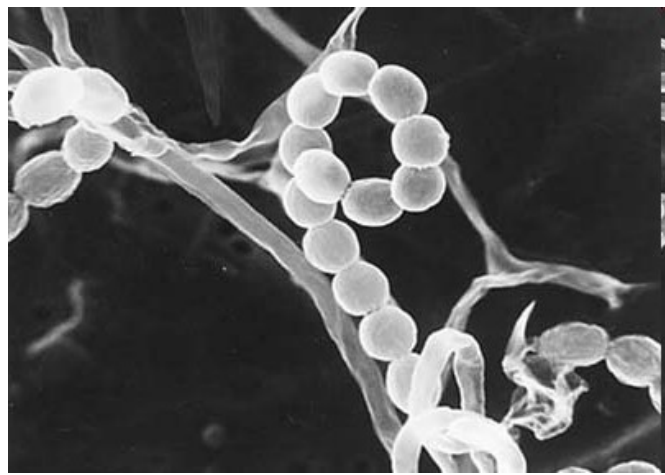
Microtetraspora- tetrády

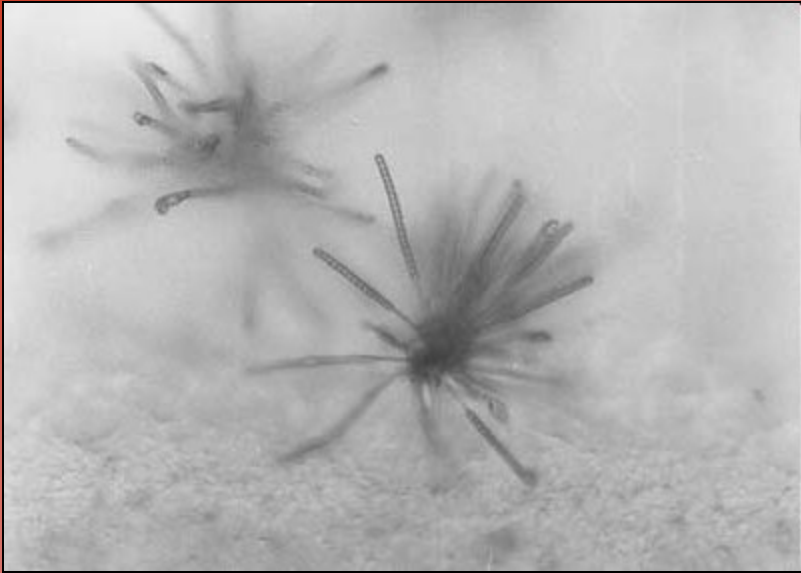
*Microtetraspora
roseola -
Nonomuraea roseola*
Streptosporangiaceae

Microtetraspora salmonia
- Nonomuraea

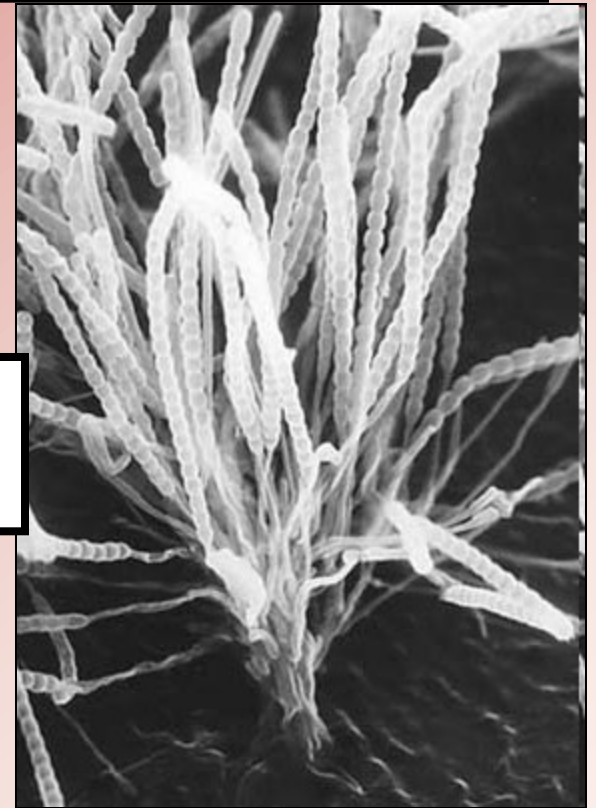
Charakter spor

Herbidospora cretacea

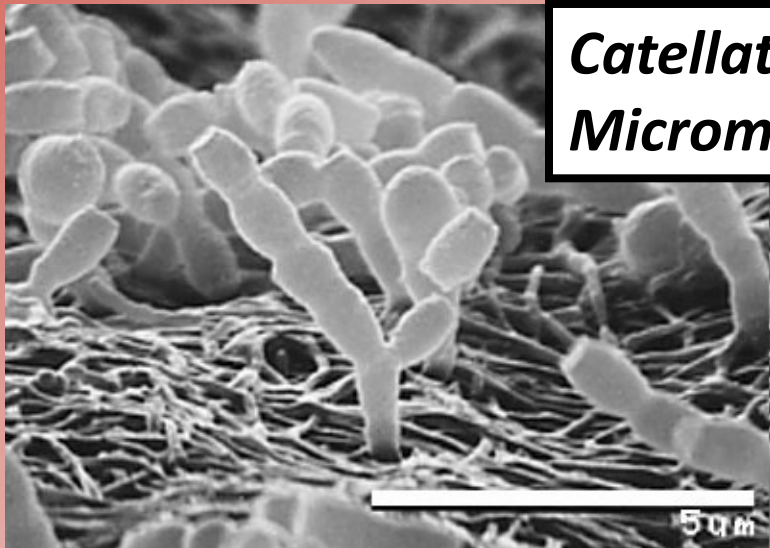
Streptosporangiaceae

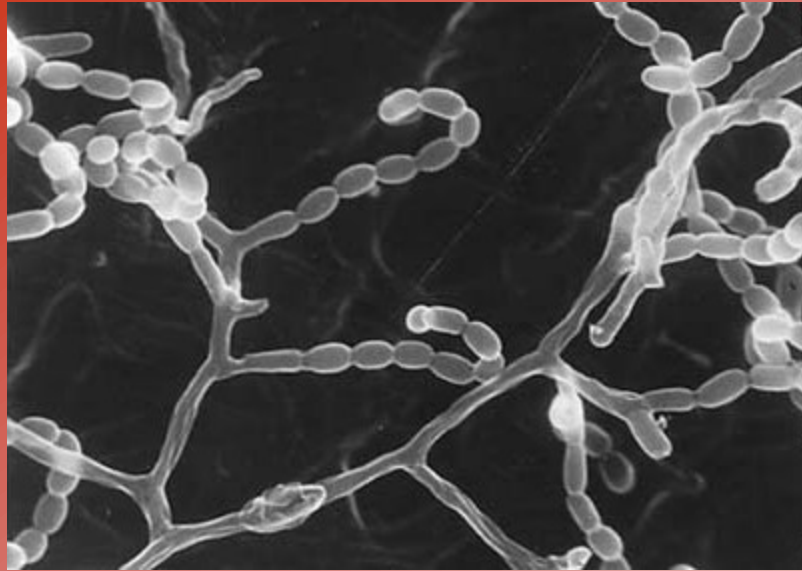
Krátké řetízky nepohyblivých spor na špičce sporoforu

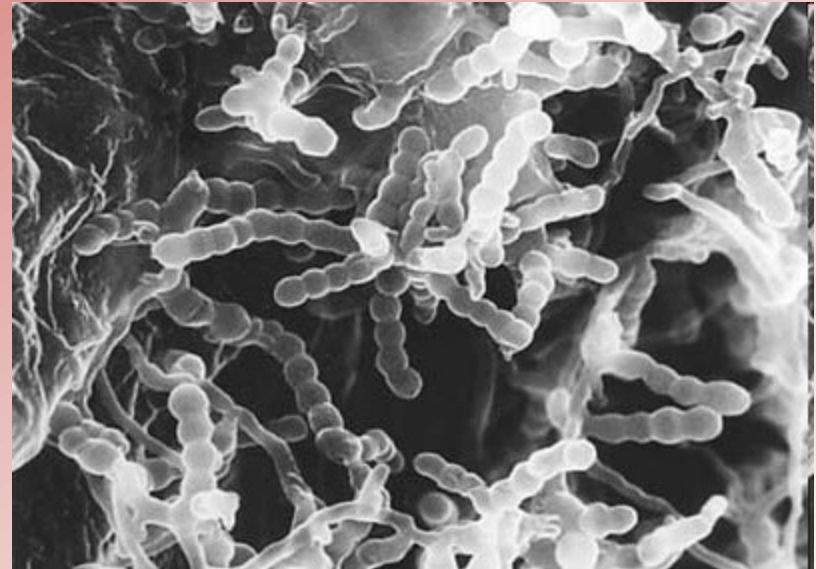
Catellatospora sp.

Micromonosporaceae

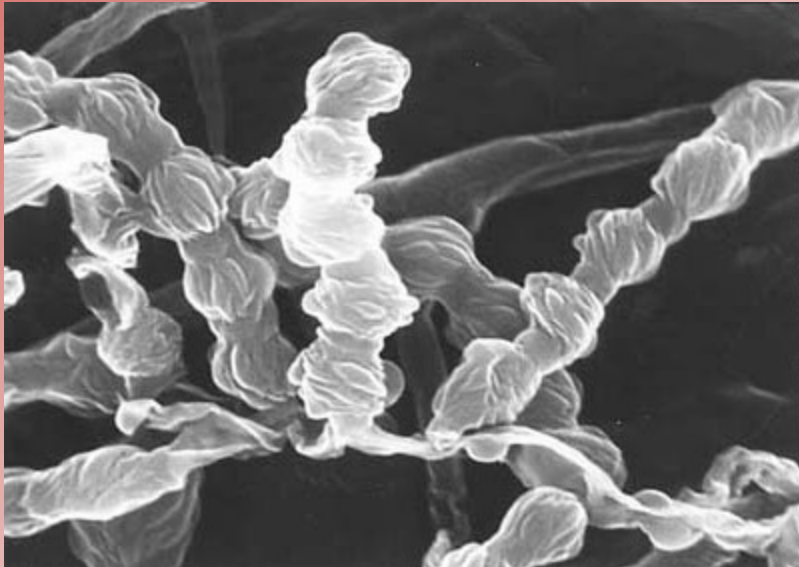

Actinomadura yumaensis
Thermomonosporaceae

Actinomadura viridis

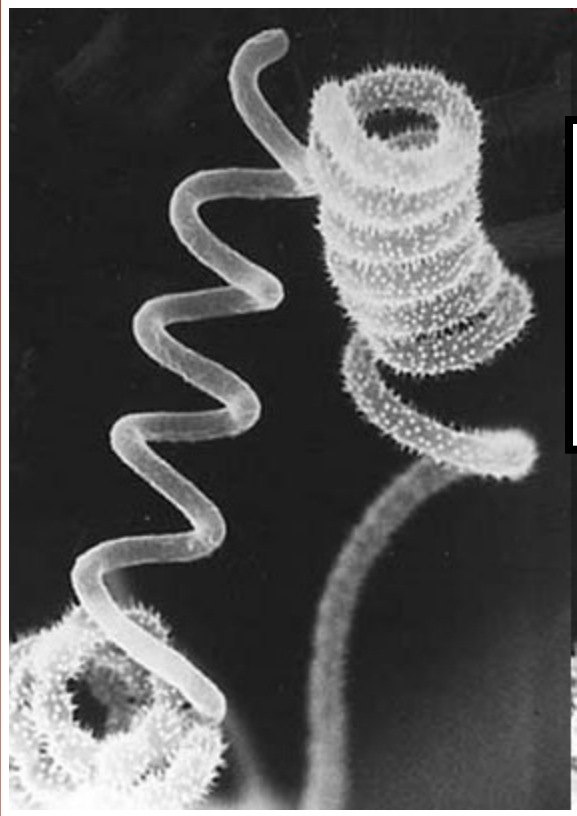

Actinomadura sp.

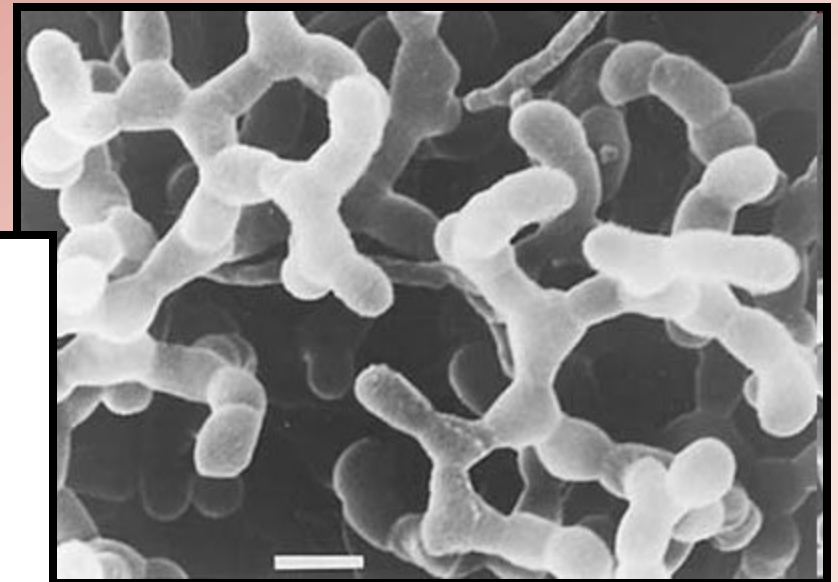
Řetízky někdy zahnuté

Spory vrásčité, 4-10 spor

Charakter spor

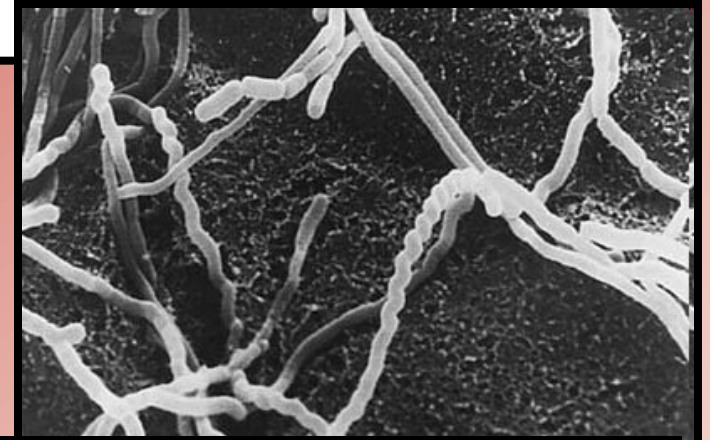
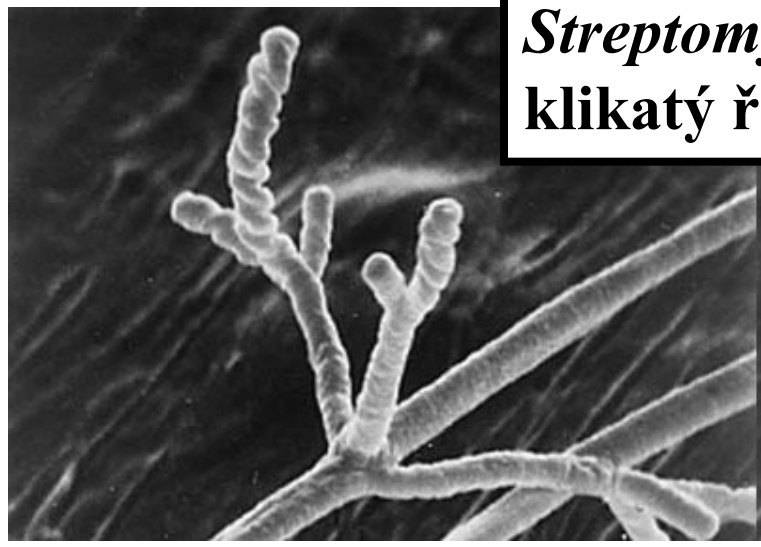
Streptomyces violascens
Na obrázku mladé hyfy –
ještě není vytvořeno septum.
ATB elulicinového-typu

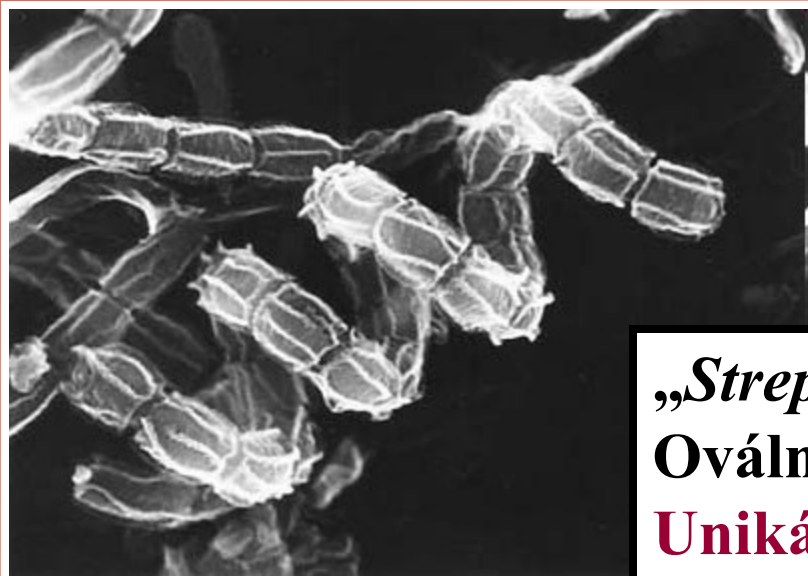
„*Streptomyces triangulata*“
Šedomodré vzdušné mycelium
s klikatými řetízky spor tvaru
trojúhelníku nebo Y
Antifungální ATB

Charakter spor

Streptomyces salmonis
klikatý řetízek spor

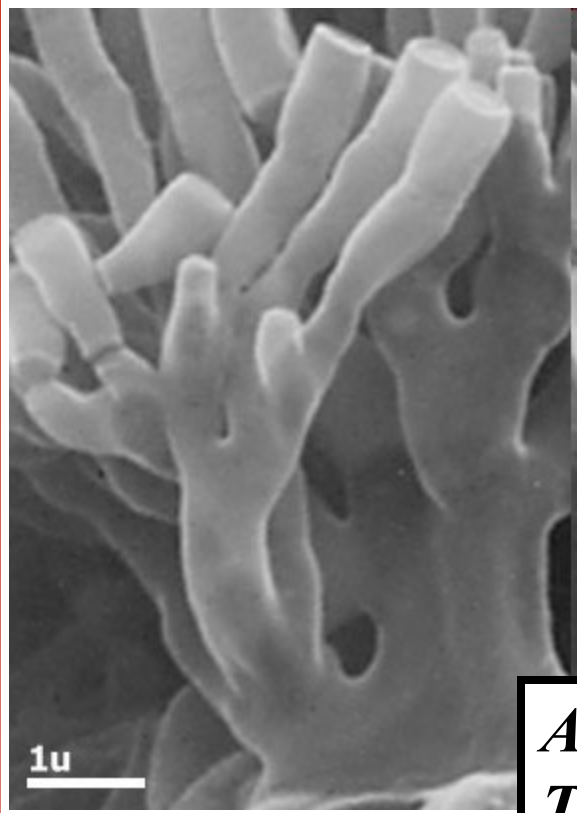

Nocardioopsis lucentensis
Vzdušné hyfy – klikaté
= tvorbou spor v protilehlém
úhlu různého stupně

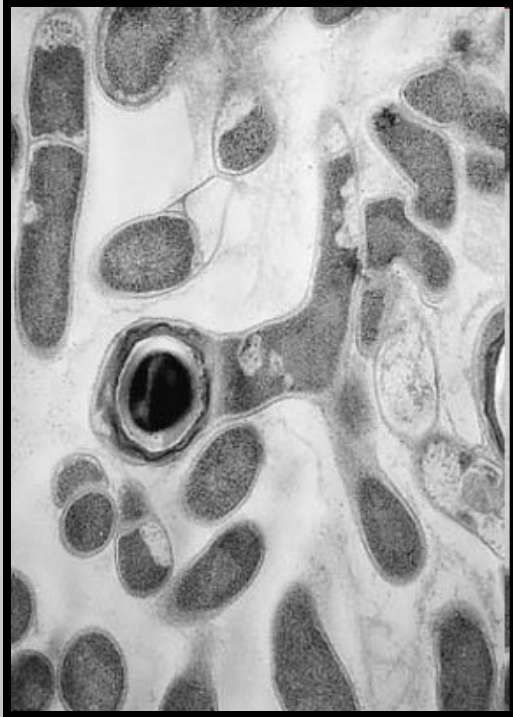
„*Streptomyces plicatospora*“
Oválné, elipsoidní spory
Unikátní povrch – podélné drážky

Actinocorallia herbida
Thermomonosporaceae

Charakter spor

Thermoactinomyces sp.

Jednotlivé kulovité spory na vzdušném i substrátovém myceliu

Jsou to pravé bakteriální endospory –
strukturou, formováním i fyziologií !!!

Růst až do 60°C

Charakter sporangia

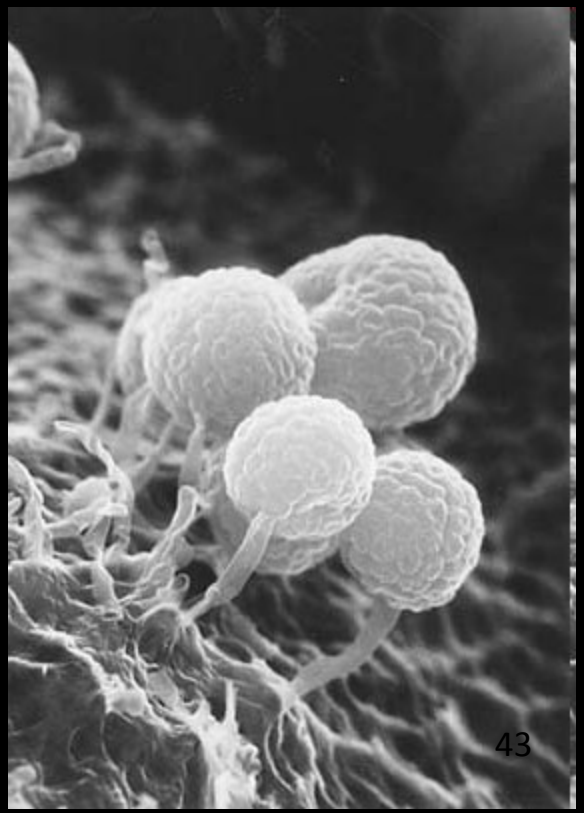
Spirillospora albida
Thermomonosporaceae

A scanning electron micrograph (SEM) showing a large, spherical, multi-lobed sporangium of *Spirillospora albida*. The surface is highly textured with numerous small, rounded protrusions. A scale bar labeled '5u' is visible in the bottom left corner.

Streptosporangium roseum
ATB sinefungin

A scanning electron micrograph (SEM) showing several spherical, multi-lobed sporangia of *Streptosporangium roseum* attached to a network of fine, branching hyphae. The sporangia have a distinct, bumpy surface texture.

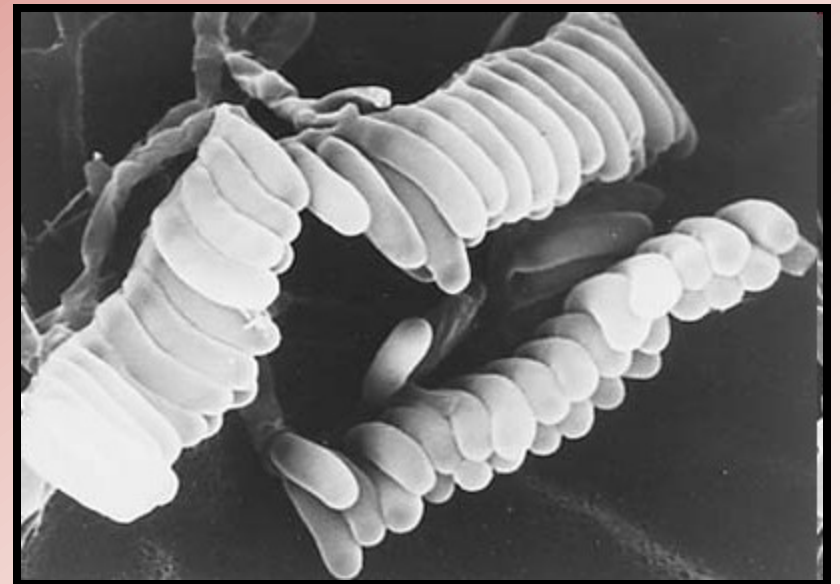
Streptosporangium nondiastaticum
Streptosporangiaceae
Kmen SF2513 produkuje inhibitor ACE
(angiotensin I converting enzyme)
= oligopeptid s fenylethylfosfoniovou k.

A scanning electron micrograph (SEM) showing several spherical, multi-lobed sporangia of *Streptosporangium nondiastaticum* attached to a network of fine, branching hyphae. The sporangia have a distinct, bumpy surface texture.

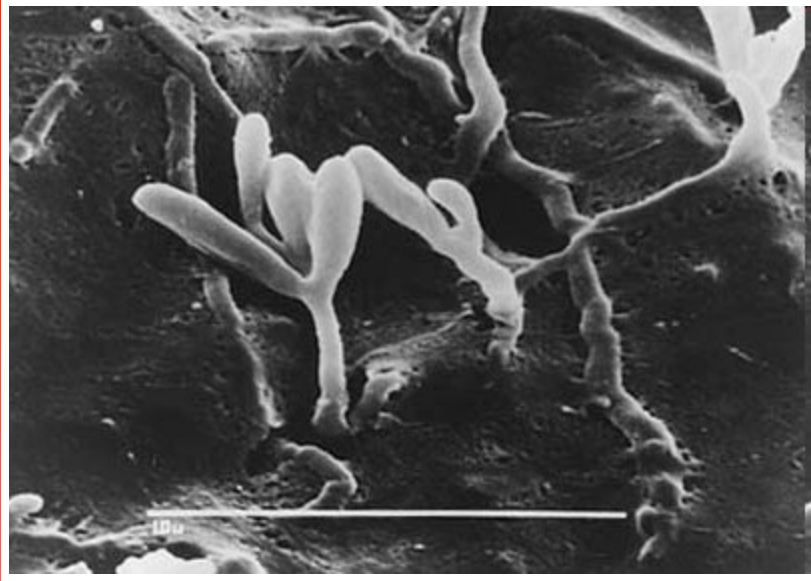

„*Sarracenospora aurea*’,
„Other genera“

Planomonospora alba
Streptosporangiaceae

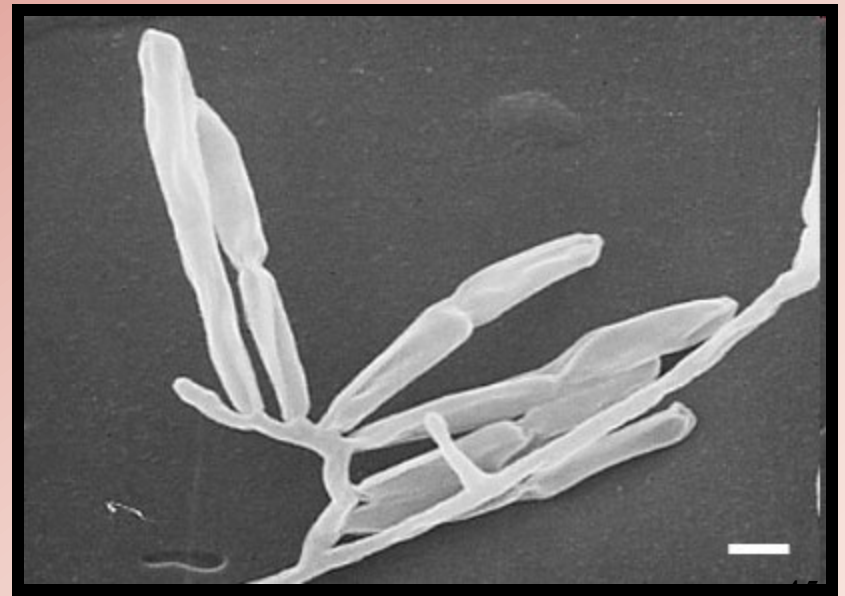

Charakter sporangia

Planomonospora venezuelensis
Streptosporangiaceae

Planobispora rosea

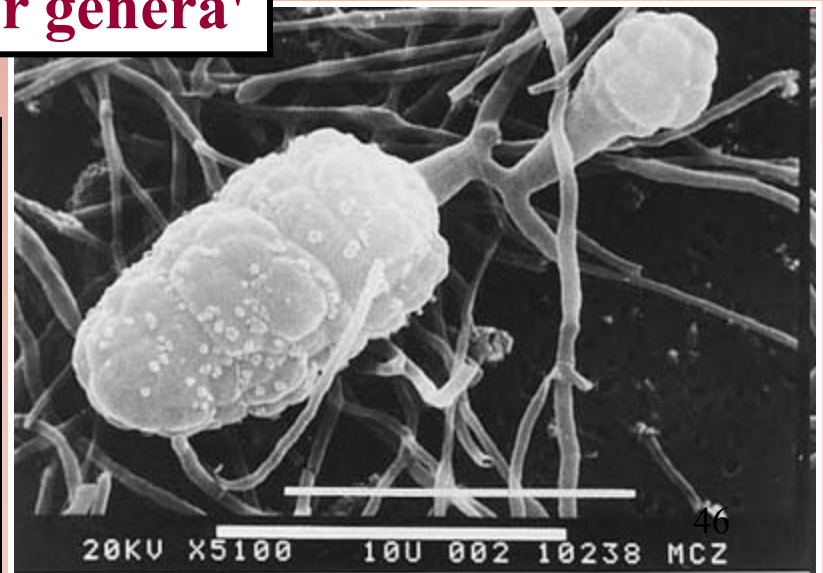
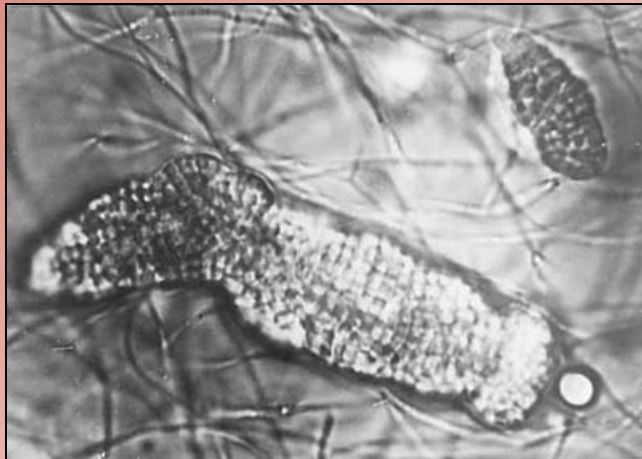

Charakter sporangia

Kutzneria viridogrisea
Pseudonocardiaceae

Frankia sp.
'Other genera'

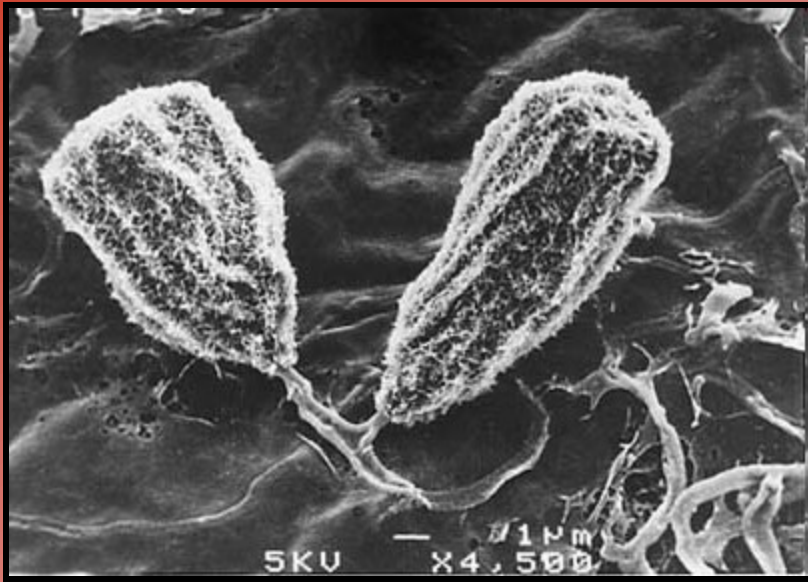
Charakter sporangia

Pilimelia columellifera

Charakter sporangia

Actinoplanes sp.

Micromonosporaceae

Chomáčkovitý povrch sporangií

-
- <http://www.nih.go.jp/saj/DigitalAtlas/>
  - <http://gorgas.dom.uab.edu/2007cases/070316d.html>

Děkuji za pozornost